

INFO TIJDK INFO - TIJDK INFO-TÜRK

bulletin mensuel ◦ monthly bulletin ◦ maandelijks bulletin

93/94

8STE JAAR • UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • INFO-TURK • 31, RUE DES EBURONS • 1040 BRUSSEL • TEL: (32-2) 230 34 72 • JAARABONNEMENT: 500 BF • PCR: 000 - 1168701 - 45 ◦ ISSN 0770 - 9161

TER GELEGENHEID VAN DE 4DE VERJAARDAG VAN DE MILITAIRE COUP

EERSTE BALANS VAN DE "TERUGKEER NAAR DEMOKRATIE"

"In aanmerking genomen dat het vooropgesteld tijdschema voor de terugkeer naar de democratie van de vroegere militaire regering formeel gerespekteerd werd" en "met tevredenheid konstaterend dat de staat van beleg in 13 provincies opgeheven werd," nodigde de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa de Turkse autoriteiten op zijn zitting van 8 mei uit om "de democratische normalisering van de situatie in het land" verder te zetten door bepaalde maatregelen te treffen. Wij herhalen hier deze maatregelen, geformuleerd als vraag en antwoord, en bestuderen de evolutie sinds de vorming van Ozal's burgerregering.

o "Geleidelijke opheffing van de staat van beleg in heel het land, wat het herstel van de volledige burgerlijke rechtsbevoegdheid inhoudt en de afschaffing van de regel die de politie toelaat een individu gedurende 45 dagen vast te houden zonder dat deze contact mag hebben met zijn familie of met zijn advocaat." (17/A-i).

– De staat van beleg werd in 26 provincies van Turkije opgeheven maar blijft van kracht in 41 andere, waaronder de grootste provincies zoals Istanbul, Ankara en Izmir. In die provincies gaan de militaire rechtbanken door met het veroordelen van politieke gevangenen tot de doodstraf of tot levenslange opsluiting.

– In 11 provincies waar de staat van beleg opgeheven werd, riep de regering de noodtoestand uit en de burgerlijke goeverneurs, rechtstreeks verbonden met de "President van de Republiek" kregen de bevoegdheid de avondklok in te stellen, vergaderingen en publieke bijeenkomsten te verbieden en publikaties, uitzendingen, films en teatervoorstellingen te verbieden. Zij hebben tevens de macht om indien nodig alle communicatiemiddelen in beslag te nemen, huiszoekingsbevelen uit te schrijven en scholen te sluiten.

– Bovendien kregen de goeverneurs van de provincies onder noodtoestand door een dekreet dat op 8 augustus door de regering Ozal goedgekeurd werd, de bevoegdheid om stakingen te verbieden en werkgevers toe te laten hun personeel te ontslaan.

– Premier Ozal zei op 16 augustus dat hij voorstander is van het van kracht blijven van de staat van beleg in 41 provincies, en dat "één van de essentiële objectieven het niet opnieuw meemaken van een onstabiele periode is, en het stevig grondvesten van de democratie; daarom moeten er wetten en beperkingen zijn."

– De volledige bevoegdheid van de burgerlijke rechtspraak werd nog niet opnieuw van kracht. Terwijl de militaire tribunalen onder het regime van de krijgswet nog steeds bevoegd zijn in 41 provincies, opende de burgerregering op 1 mei 1984 Staatsveiligheidshoven in 8 belangrijke steden van het land: Ankara, Diyarbakir, Erzincan, Istanbul, Izmir, Kayseri, Konya en Malatya. Deze buitengewone hoven die bestaan uit burgerlijke en militaire rechters en procureurs behandelen zaken die betrekking hebben op de staatsveiligheid, op overtredingen van de wetten op de wapendracht en op smokkel.

– DE regel die de politie toelaat een individu vast te houden zonder dat deze contact mag hebben met zijn familie of met zijn advocaat is nog steeds van kracht. Alle nieuwe beschuldigen zijn onderworpen aan diezelfde regel.

- o “de opheffing, zo vlug mogelijk, van de maatregelen die afwijken van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, in toepassing van artikel 15; dergelijke maatregelen zijn slechts toelaatbaar in de strikte mate waarin de situatie dit eist.”

(17/A-ii)

– HOEWEL het militair regime de maatregelen die afwijken van de Conventie rechtvaardigde door het feit dat er vóór de staatsgreep van 1980 politiek geweld heerste dat gemiddeld 20 mensenlevens per dag kostte, heeft dit argument reeds 4 jaar zijn geloofwaardigheid verloren. In een “Witboek” dat op 20 juli 1984 gepubliceerd werd beroemt de burgerregering zich erop dat in het eerste semester van zijn ambts-termijn, tussen 1 januari en 30 juni 1984, het aantal politieke incidenten terugviel op 8, met slechts 11 slachtoffers. Deze cijfers liggen niet hoger dan in bepaalde landen van Europa. Alle buitengewone maatregelen die sinds de coup van kracht waren, zijn dus niet meer aanvaardbaar.

– WE herinneren eraan dat de meeste van die buitengewone maatregelen deel uitmaken van de tekst van de nieuwe Grondwet. Wanneer deze dus niet gewijzigd wordt, blijft Turkije onderworpen aan die buitengewone maatregelen. De “President van de Republiek” noch de burgerlijke premier is echter van plan ook maar iets te veranderen aan deze anti-demokratische Grondwet. Op 28 mei zei Generaal Evren in een toespraak te Manisa, als antwoord op de petitie van de intellectuelen: “Ik sta borg voor de Grondwet en ik zal me tot het einde verzetten tegen iedere wijziging van die Grondwet.” Ook premier Ozal is tegen een wijziging; in een toespraak in Bitlis zei hij op 23 juli: “Niemand mag de regels en de wetten van dit land negeren. De voorzieningen van de Grondwet moeten een strijd om de macht, zoals die in het verleden plaats had, verhinderen. De Grondwet veranderen zonder ze in praktijk gebracht te hebben is onaanvaardbaar.”

- o “amnestie voor personen die veroordeeld werden wegens opiniedelicten.” (17/A-iii)

– NET na de parlementsverkiezingen zorgde de kwestie van algemene amnestie voor heel wat controverse in politieke kringen, dit doordat het bestaan van ongeveer 100.000 gevangenen - politieke en van gemeenrecht - de verkozen politici onder toenemende druk van de kiezers evenals van de internationale instellingen plaatsten. Op 10 januari 1984 echter verbood het krijgswetbevel, dat nog steeds censuur uitoefent op de pers, iedere mondelinge of schriftelijke kommentaar over amnestie. Terwijl de linksgezinde gevangenen hun straf verder uitzaten of het gevaar liepen ter dood veroordeeld te worden, begonnen de militaire tribunalen een groot aantal leiders en activisten van de fascistische beweging vrij te laten. Na de vrijlating van de sekretaris-generaal van de Partij voor Nationalistische Aktie (MHP), voor wie de militaire procureur de doodstraf eiste, blijft kolonel Türkes, de partijvoorzitter, de enige leidinggevende figuur van deze partij die nog vastgehouden wordt, niettegenstaande het feit dat deze partij verantwoordelijk was voor het politiek geweld van vóór de coup.

– BOVENDIEN bepaalt de nieuwe Turkse Grondwet dat degenen die veroordeeld werden voor overtredingen vermeld in de artikels 141-142-146-149 en 163 van het Turks Strafwetboek, nooit gratie mag verleend worden, zelfs indien de ineerderheid van de vertegenwoordigers anders beslist. Generaal Evren vestigde

daar de aandacht op in zijn antwoord op de petitie van de intellectuelen: “Eén van hun doelstellingen is ons te dwingen een algemene amnestie uit te vaardigen, ook voor die terroristen die ons aan de rand van de afgrond brachten. Daarom vonden we het nodig in de Grondwet een clause in te lassen die de weg voor de terroristen verspert, zodanig dat hen geen enkele amnestie verleend kan worden.”

– PREMIER Ozal zit op dezelfde golfengte in zijn toespraak van 25 juli in Mardin: “Ongelukkigerwijze zijn al degenen die actie voeren ten gunste van amnestie personen die veroordeeld werden krachtens de nieuwe Grondwet. De Grondwet bevat artikels die verhinderen dat amnestie verleend zou worden aan bepaalde personen.”

- o “volledige bevestiging van het politiek pluralisme, van de vakbondsvrijheden, de vrijheid van partijen, de vrijheid van vereniging, van pers en van onderwijs, teneinde de vrije opinie van de burgers te verzekeren in het kader van een democratische maatschappij.” (17/A-iv)

POLITIEK PLURALISME: Het nieuw politiek systeem dat van kracht werd door de Grondwet kan nooit een politiek pluralisme toelaten zoals dat voorzien is in de Europese Conventie. In deze Grondwet wil men de doktrine van Atatürk op alle manieren bevoordelen en beschermen. Artikel 2 geeft aan deze doktrine evenveel waarde als aan de fundamentele rechten. Het is een standpunt dat nooit gewijzigd kan worden (art. 4); zo worden alle beperkingen op om het even welk fundamenteel recht wettelijk gemaakt wanneer die maatregelen getroffen worden voor het vrijwaren van de doktrine van Atatürk (art. 13). De statuten van de politieke partijen, vakbonden en verenigingen mogen de “karakteristieken van de Republiek” zoals die bepaald worden door de Grondwet, niet schenden, en ze moeten conform zijn aan de “principes van de Republiek”, tzt aan de doktrine van Atatürk. Indien hieraan niet voldaan wordt mogen de bevoegde rechtbanken overgaan tot hun ontbinding. Van de politieke partijen die opgericht werden volgens deze eisen, mochten er slechts 3 deelnemen aan de parlementsverkiezingen van 6 november 1983, en 6 aan de gemeenteraadsverkiezingen van 25 maart 1984. De Raad van Europa zelf had in haar resolutie 803 (1983), die ongeveer één maand voor de parlementsverkiezingen aangenomen werd, zijn terughoudendheid uitgedrukt wat betreft de representativiteit van een parlement dat verkozen werd door verkiezingen waarbij er aanmerkelijke beperkingen van kracht waren op het recht van de burgers en de partijen om zich kandidaat te stellen.

De niet representatieve aard van dit parlement werd nog duidelijker na de gemeenteraadsverkiezingen, toen de 3 partijen die dankzij hun bevoorrechte positie in 1983 volksvertegenwoordigers hadden, allen zonder uitzondering hun aantal supporters zagen slinken. Van 17,6 miljoen stemmen verloren ze er 7 miljoen, dus 41,73 procent.

In zijn toelichting zei M. Steiner, rapporteur van de Politieke Commissie van de Raad van Europa: “Het Turks parlement dat op deze wijze verkozen werd getuigt van een onregelmatigheid die slechts kan verdwijnen door nieuwe verkiezingen.”

Nochtans zullen zelfs nieuwe verkiezingen de onregelmatigheid niet doen verdwijnen zolang de Grondwet van kracht blijft, aangezien deze ieder echt politiek pluralisme verbiedt.

Bovendien bracht de Grondwet een despotisch presidentieel systeem met zich mee, dat ten minste 6 jaar van kracht zal blijven. De “President van de Republiek” beschikt momenteel over uitgebreide bevoegdheden teneinde het “in praktijk brengen van de

Grondwet en het regelmatig en harmonieus functioneren van de Staatsorganen te verzekeren." Bij het uitoefenen van zijn functies beschikt de "President van de Republiek" over diverse instanties zoals de Presidentiële Raad, bestaande uit ex-leden van de militaire junta; de Nationale Veiligheidsraad, voornamelijk bestaande uit militaire commandanten; en over de Staatsraad van Toezicht, bestaande uit hoge functionarissen, benoemd door en rechtstreeks verbonden met de "President van de Republiek".

Ook de Strijdkrachten, de Hoge Oorlogsraad, het Grondwetgevend Hof, de Raad van State, Het Opperst Militair Bestuurshof, het Militair Hogerhof van Beroep, de Opperste Raad van Rechters en Prokureurs, de Opperste Prokureur van de Republiek en de Hoge Onderwijsraad worden benoemd door de "President van de Republiek" en handelen volgens de richtlijnen van deze laatste.

Gezien de "President van de Republiek" persoonlijk alle uitvoerende en rechterlijke macht heeft en over de macht beschikt om wetsvoorstellen terug naar het Parlement te sturen, om ministers te ontslaan en nieuwe verkiezingen te bevelen, zijn het huidig parlement en zijn regering niets anders dan een metafoor.

Sinds de regering Ozal aan de macht kwam bemoeide deze zich nooit met andere zaken dan de economie. De oppositiepartijen hebben nooit kritiek durven leveren op het politiek systeem dat de militairen invoerden; zij beperkten zich ertoe kritiek te leveren op de ekomische politiek van de regering.

VAKBONDSVRIJHEID: Nadat de kollektieve onderhandelingen 3 jaar onderbroken werden, 3 jaar tijdens dewelke de arbeiders 50 pc van hun koopkracht verloren, mochten de vakbonden begin dit jaar hun activiteiten hernemen. Alleen de vakbonden die beantwoorden aan de 'principes van de Republiek' zoals die bepaald worden in de Grondwet, kwamen daartoe in aanmerking: TURK-IS (de voornaamste regeringsgezinde vakbond), HAK-IS (integristische vakbond) en onlangs MISK (vakbond van de neo-fascistische beweging). DISK (progressistische vakbond), die vóór de coup 1/3 van alle gesyndiceerde arbeiders vertegenwoordigde, blijft verboden. Al de goederen van deze vakbond werden door de Staat in beslag genomen en zijn leiders werden voor militaire rechtbanken gedaagd. Ondanks het feit dat ze onlangs vrijgelaten werden, kunnen ter dood veroordeeld te worden.

De kollektieve onderhandelingen die gevoerd worden door de bevoorrechte vakbonden kunnen bovendien onmogelijk tot bevredigende resultaten leiden gezien de Grondwet en de wetgeving op de vakbonden en de kollektieve onderhandeling, staking onmogelijk maakt en deze in de meeste gevallen vervangen werd door de verplichte arbitrage van de Hoge Scheidsrechtelijke Raad, die gedomineerd wordt door vertegenwoordigers van het patronaat en de regering.

VRIJHEID VAN VERENIGEN: In de loop van de 3 jaar militaire regering werden 23.677 verenigingen verboden onder het voorwendsel dat men ongerechtigdheden gevonden had in hun boekhouding, of dat zij betrokken waren bij politieke activiteiten. Het meest treffende voorbeeld is dat van het Turks Vredescomité: net vóór de verkiezingen werden alle belangrijke leiders ervan veroordeeld tot zware gevangenisstraffen.

De Grondwet en de nieuwe wet op de verenigingen legt de andere verenigingen die overleefden, allerlei beperkingen op. Iedere verklaring in verband met de regeringspolitiek wordt bijvoorbeeld als "politiek" beschouwd, wat betekent dat deze beperking het de verenigingen voor altijd onmogelijk maakt de belangen van hun leden te verdedigen. De acht laatste maan-

den werden de leiders van de Balie van Istanbul, van de Volkshuizen en van landbouwers- en techniciverenigingen vervolgd.

VRIJHEID VAN OPINIE EN VAN PERS: Het recent proces van de 52 intellectuelen volstaat om het niet-respekteren van deze vrijheden aan te tonen. Hoe erg de vrijheid van pers geschonden wordt komt tot uiting in de tabellen over de processen van journalisten en over publikatieverbod. (Zie volgende blzn). De vervolging duurt nog steeds verder. Sinds 12 maart 1984 werden naast de ondertekenaars van de petitie, ook 22 journalisten, schrijvers en artiesten veroordeeld om hun opinies en 11 anderen werden voor het gerecht gedaagd. Het proces tegen 18 leiders van de Schrijversbond van Turkije (TYS) gaat verder voor de militaire rechtbanken. De perscensuur wordt nog steeds toegepast en de redacteuren worden geacht zelfcensuur toe te passen. De nieuwe wet op de pers is zó opgesteld dat een evolutie naar meer vrije meningsuiting onmogelijk lijkt.

VRIJHEID VAN ONDERWIJS: Sinds de oprichting van de Hoge Onderwijsraad (YOK), rechtstreeks verbonden met de "President van de Republiek", verlieten 794 universiteitsprofessoren hun functie; 259 werden door YOK op bevel van de krijgswetoverheid ontslagen, 535 anderen namen zelf ontslag of vroegen opruistelling aan uit protest tegen de schending van de academische autonomie. Tientallen professoren evenals meer dan 50.000 leraars van het primair en secundair onderwijs werden gerechtelijk vervolgd. De laatste voorbeelden van zuivering op de universiteiten vindt men in de recente nummers van het *Bulletin*.

o "zich inzetten voor het respect van de mensenrechten, door krachtig te vechten tegen ieder geval van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling; door de levensomstandigheden in de gevangenissen te verbeteren; door diepgaande onderzoeken in te stellen over alle aantijgingen van foltering en mishandeling." (17/B).

Zoals reeds eerder gezegd gaat men nog steeds door met het arresteren van tegenstanders van het regime die niet betrokken zijn bij gewelddaden, ondanks het feit dat de burgerregering bevestigt dat het politiek geweld praktisch gestopt is.

Naast het voorbeeld van de beschuldigde ondertekenaars van de petitie werden ook de leiders van politieke partijen die gevormd werden met toelating van de regering, namelijk de Partij van Sociale Democratie (SODEP) en de Partij van de Juiste Weg (DYP) vervolgd om verklaringen die ze aflegden. Bovendien spande de Prokureur van de Republiek een proces in bij het Grondwetgevend Hof voor de ontbinding van DYP.

In het volgend *Bulletin* zullen we een complete balans publiceren van arrestaties, nieuwe processen en veroordelingen tijdens de burgerregering.

Wat foltering en onmenselijke en vernederende behandeling betreft verwijzen we naar de hongerstakingen waarbij tientallen doden vielen. Een laatste evaluatie van deze aktie vindt men op de volgende blzn.

Terwijl bepaalde parlementsleden voorstelden om een onderzoek in te stellen betreffende de aantijgingen over de Turkse gevangenissen, en dat dit initiatief positief onthaald werd door de Raad van Europa, heeft de chef van de Generale Staf de Turkse parlementsleden zijn zegen nog niet gegeven om de militaire gevangenissen te bezoeken. En dit na de zogezegde "terugkeer naar de democratie"!

Het zijn deze parlementsleden, afhankelijk van de militairen, die Turkije vertegenwoordigen bij de Raad van Europa en het mooiste is dat één van deze vertegenwoordigers vice-voorzitter is van de Europese Parlementaire Vergadering.

56 INTELLEKTUELEN VOOR DE RECHTBANK

Zoals we reeds voorspelden in het vorig *Bulletin* (juni 1984) hebben "meer dan duizend vooraanstaande intellectuelen van Turkije de warme zomerdagen doorgebracht in de militaire ondervragingscentra wegens het feit dat ze een petitie, gericht aan generaal Evren, ondertekenden." Ten gevolge van het onderzoek werden 56 van hen door de militaire procureur van Ankara in staat van beschuldiging gesteld. Zij kunnen 3 tot 12 maand gevangenis krijgen wegens het overtreden van de artikels van de krijgswet op de beperkingen van het leveren van kritiek op het militair bestuur. Hun proces werd op 15 augustus geopend voor het militair tribunaal van Ankara.

De petitie, die ondertekend werd door 1.383 artiesten, universitaires, journalisten en advocaten werd op 15 mei overhandigd aan de "president van de Republiek". Deze stap voor het herstel van de democratie in Turkije wekte de woede op van generaal Evren die de intellectuelen onmiddellijk "interieure vijanden van Turkije" noemde.

Onder de beschuldigten bevinden zich de humorist Aziz Nesin; de journalisten Ugur Mumcu, Mustafa Ekmekeçi, İlhan Selçuk; de professors Hüsnü Göksele, İlhan Tekeli, Bahri Savcı, Yalcın Küçük, Mete Tuncay, Serafettin Turan, Yakup Kepenek, Murat Belge, Korkut Boratav, Gençay Gürsoy, Veli Lök, Cumhur Ertekin en Berna Moran.

De andere beschuldigten:

Erbil Tusalp, Dr. Haluk Gerger, Mahmut Tali Ongören, Halit Celenk, Emin Deger, Tahsin Saraç, Nutkut Inan, İnci Gfıral, Güler Tanyolaç, Güngör Aydın, Haldun Ozen, Bülent Tanık, Güngör Dilmien, Vedat Türkali, Ozay Erkalıç, Talip Sencan, Kemal Demirel, Vecdi Sayar, Sururi Sönmez, Onat Kutlar, Umit Erdogan, Mine Inkaya, Emre Kapkın, Cahit Taner, Yılmaz Tokman, Sinasi Acar, Ali Oral Basın, Rüsen Hakkı Ozpençe, Hayri Tütüncüler, Güngör Türkeli, Atif Yılmaz Batıbeki, Basar Sabuncu, Sahap Balcıoğlu, Erdal Oz, Turgut Kazan, Talat Mete, Ercan Ulker, Ahmet Kocabıyık, Yılmaz Bolat

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Naar aanleiding van de vervolging van de turkse intellectuelen deden F. da Costa Gomes, ex-president van Portugal, 3 ex-premiers, namelijk A. Jørgensen (Denemarken), Dr. B. Kreisky (Oostenrijk) en M.L. Pintasilgo (Portugal) en meer dan 2000 afgevaardigden, schrijvers, journalisten en universitaires van een tiental Europese landen en van de VS een oproep ten gunste van de ondertekenaars van de petitie.

Deze personaliteiten eisen, samen met de intellectuelen van Turkije, dat de "wetten en praktijken die tegenstrijdig zijn aan de universele verklaring van de rechten van de mens," die door Turkije ondertekend werd, afgeschaft zouden worden.

Onder de ondertekenaars bevinden zich tevens N. Kinnock, voorzitter van de Labour Party van Groot-Brittannië, G. Spitaels en K. van Miert, de voorzitters van twee socialistische partijen van België; E. Glinne, voorzitter van de socialistische groep van het Europees Parlement; M. Hinterscheid, algemeen sekretaris van het EVV, Raymonde Dury en Anne-Marie Lizin, belgische leden van het Europees Parlement; Ramsey Clarck, amerikaans ex-sekretaris van justitie; Laurent Schwartz, Pierre Vidal-Naquet, Günter Grass, Alan Ginsberg, Noam Chomsky, Bibi Anderson, David Steel, Mikis Theodorakis.

ONDERDRUKKING VAN DE PERS

De Vereniging van Hedendaagse Journalisten (CGD) publiceerde onlangs in Ankara een volumineus werk over de situatie van de persvrijheid in Turkije tussen 12 maart 1980 en 12 maart 1984.

Volgens dit rapport werden er in de loop van de laatste 4 jaar turkse journalisten veroordeeld tot in totaal 316 jaar, 4 maand en 20 dagen gevangenis. Daarin is niet begrepen de gevangenisstraf tot dewelke journalisten veroordeeld werden wegens politieke akties. De verdeling van de veroordelingen voor de bijzonderste dagbladen is als volgt:

Aydınlık (verboden) 27 jaar en 6 maand
Hergün (verboden) 20 jaar en 8 maand
Politika (verboden) 13 jaar en 6 maand
Milli Gazete 2 jaar en 8 maand
Demokrat İzmir 1 jaar en 8 maand
Cumhuriyet 1 jaar en 7 maand
Tercüman 1 jaar
Demokrat (verboden) 1 jaar
Milliyet 6 maand
Dünya 6 maand
Andere 245 jaar en 9 maand

Van deze straffen waren er 184 jaar, 4 maand en 15 dagen voor de verantwoordelijke uitgevers.

In dezelfde periode vaardigden de krijgswetcommandanten 41 maal een publikatieverbod uit voor be-

paalde of onbepaalde tijd. De dagbladen *Demokrat*, *Aydınlık* en *Hergün*, evenals het weekblad *Arayış* werden definitief gesloten.

Volgende dagbladen kregen voor bepaalde tijd publikatieverbod:

Milli Gazete (viermaal) 72 dagen
Cumhuriyet (viermaal) 41 dagen
Tercüman (tweemaal) 29 dagen
Günaydın (tweemaal) 17 dagen
Günes (éénmaal) 10 dagen
Milliyet (éénmaal) 10 dagen
Tan (éénmaal) 9 dagen
Hürriyet (tweemaal) 7 dagen

Het aantal rechtsprocedures tegen journalisten, artiesten, schrijvers, dichters en vertalers bedroeg in die 4 jaar 181. Sommigen werden bepaalde tijd onder arrest gehouden.

De Verdeling van de rechtsprocedures per voornaamste publikatie is als volgt:

Cumhuriyet 28
Tercüman 27
Hürriyet 14
Milliyet 11
Milli Gazete 4
Dünya 4
Aksam 3
Son Havadis 3
Hergün (verboden) 2

Arayıs (verboden)	2
Hayat	2
Nokta	2
Yankı	1
Demokrat (verboden)	1
Politika (verboden)	1
Adalet	1
Andere	75

Volgens hetzelfde onderzoek verboden de Ministerraad of de militaire tribunalen in dezelfde periode de introductie in Turkije van 927 publikaties die in het buitenland gedrukt worden, waaronder tevens deze van Info-Türk.

SOLIDARITEIT VAN IJF

Het 17de Wereldcongres van de Internationale Journalisten Federatie dat van 4 tot 8 juni in Edinburgh gehouden werd, nam volgende resolutie aan in verband met Turkije:

"het Congres werd op de hoogte gebracht van het rapport over de schending van de persrechten en -vrijheden in Turkije, en gelast zijn Bureau deze schendingen verder openbaar te maken en er campagne tegen te voeren.

"het Congres gelast zijn Bureau de Voorzitter van het Parlement van Turkije zijn bezorgdheid te betuigen.

"het Congres moedigt de Turkse journalisten en hun bonden aan bij hun verzet tegen de verdrukking".

NIEUWE PERSPROCESSEN

Okay Gönensin, verantwoordelijk uitgever van het dagblad *Cumhuriyet* en correspondent Yalçın Doğan werden op 12 juli door een pershof van Ankara veroordeeld tot elk één maand gevangenis voor het publiceren van de akte van beschuldiging tegen de Partij voor Nationalistische Aktie, vóór de opening van het proces tegen deze neo-fascistische partij.

Dezelfde dag spande de militaire aanklager van Ankara een rechtsprocedure in tegen dichter Murat Koçak en uitgever Kivilcim Vasfi Capın; hij eist voor elk 8 jaar gevangenis. Zij worden beschuldigd van het maken van kommunistische propaganda in een boek dat gepubliceerd werd door de uitgeverij Nitelik.

Anderzijds moesten Okay Gönensin en Müserref Hekimoğlu, respectievelijk verantwoordelijk uitgever en schrijver van ondertekende commentaren in het dagblad *Cumhuriyet*, op 18 juli voor een militair tribunaal van Ankara verschijnen voor het publiceren van een artikel over "Memed, mijn valk", een film die onlangs gemaakt werd door Peter Ustinov naar de bekende roman van de Turkse auteur Yashar Kemal. De militaire regering verbood Ustinov te filmen in Turkije, zodat deze verplicht was de film te draaien in Joegoslavië.

ECEVIT'S INTERVIEW AFGEBOKEN

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de bezetting door de Turkse strijdkrachten van het noordelijk deel van Cyprus, maakte het dagblad *Cumhuriyet* een interview met de vroegere sociaal-demokratische leider Bülent Ecevit, die indertijd premier was.

Op bevel van de militairen werd de publikatie van het interview stopgezet op de twaalfde dag. *Cumhuriyet* zei dat dit te wijten was aan redenen buiten zijn wil.

Hoewel Ecevit de "juistheid" van deze militaire operatie benadrukte, vonden de politieke waarnemers in Ankara dat de militaire bevelhebbers van oordeel waren dat het interview de persoonlijke propaganda

van Ecevit diende, en onderschatten zij hun rol in de operatie.

937 FILMS VERBODEN

Volgens het dagblad *Milliyet* van 8 juli 1984 verbood de minister van Buitenlandse zaken onlangs de projectie van 937 films die gedraaid werden in Turkije of in het buitenland. Deze maatregel werd tevens uitgebreid tot video-cassetten van dezelfde films. Tot de verboden films behoren onder andere deze van de in Cannes bekroonde Yılmaz Güney, en de bekende zangers Melike Demirag en Cem Karaca, die allen hun Turkse nationaliteit verloren na de militaire coup.

ARRESTATIE VAN MILITAIREN

Zowat 270 militairen zouden op 13 juni 1984 in Turkije gearresteerd zijn als gevolg van de ontsnappingspoging uit een militair ziekenhuis van de vroegere leider van de neo-fascistische beweging, Alparslan Türkeş. Deze poging zou op 25 mei 1984 verijdeld zijn. Zij werd op touw gezet door een geneesheer-kolonel, wiens arrestatie midden juni bevestigd werd. Een ander militair geneesheer die bij de zaak betrokken was zou op 13 juni zelfmoord gepleegd hebben. Zijn lot werd in ieder geval bevestigd door een doodsbbericht.

Deze nog heel geheimzinnige zaak leidde tot de arrestatie van 3 journalisten van het turks privé-agent-schap UBA dat op 13 juni jongstleden melding maakte van de zaak. Na ondervraging werden deze journalisten, Baki Ozilhan, Cengiz Yıldırım en Müserref Seçkin op 13 juli vrijgelaten.

Wat belangrijk is, is dat de ontsnappingspoging door generaal Evren bevestigd werd in een toespraak die hij op 1 augustus hield in Bursa.

"Er waren infiltraties in de strijdkrachten van terroristische groepen vóór 12 september (1980). Deze trokken jonge mensen aan en rekruteerden ze voor hun organisaties. Zij werden allen ontdekt. Maar dit is niet nieuw, de laatste jaren worden degenen die infiltrerden in de strijdkrachten verwijderd."

Evren gaf geen details over het aantal betrokken officieren of over de vraag of zij opgesloten of slechts ondervraagd werden.

Volgens UBA zou het onderzoek geleid hebben tot de arrestatie van 270 militairen over heel het land. Deze zouden momenteel opgesloten zitten in 3 militaire kampen.

ZUIVERING OP DE UNIVERSITEITEN

Het Krijgswetbevel van het Egeïsch gebied zond op 23 juni richtlijnen naar de rektor van de universiteit van de 9de September in Izmir, waarbij gezegd werd dat professor-doktor Hüseyin Balcı het volgend academiejaar niet mag terugkeren naar zijn ambt.

Verleden jaar ontzette het universiteitsbestuur, op bevel van de militairen, Balcı uit zijn functie. Toen de professor in beroep ging besloot de Raad van State dat de uitsluiting van Balcı ongegrond was en gelastte de universiteit hem terug in dienst te nemen.

Door de beslissing van het hogehof te negeren bewees het Krijgswetbevel nogmaals dat de grondwettelijke organen geen enkele macht bezitten over de militairen.

Op 6 juli annuleerde het Bestuurshof van Ankara een andere beslissing tot uitsluiting. Het Hof oordeelde dat het ontslag van assistent-professor Kadri Anafarta van de Fakulteit van Geneeskunde van de universiteit van Ankara, niet gegrond is.

./..

4 HONGERSTAKERS OVERLEDEN

In ons vorig nummer hadden we het over de dood van 2 hongerstakers, namelijk Abdullah Meral en Mehmet Fatif Oktulmus, in de turkse militaire gevangenis.

De turkse premier Ozal verklaarde op 20 juni dat de regering niet zou zwichten voor de eisen van de gevangenen die in hongerstaking gingen. De stakers eisen het statuut van politiek gevangene, vrije circulatie in de gevangenis, zich te mogen organiseren in groepen, evenals bezoek zonder bewaking, toegang tot alle publikaties, en tot radio en televisie. Zij wilden ook dat er een einde zou komen aan de "onterende lichaamsfouillering". Wat betreft hun eis om het statuut van politiek gevangene te krijgen, voegde Ozal eraan toe: "Wat ons betreft zijn er in Turkije geen politieke gevangenen."

Deze verklaring van de premier werd gevolgd door de dood van 2 andere stakers: Haydar Basbag van TIKB (Unie van Revolutionaire Kommunisten van Turkije) en van Hasan Telci van Dev-Sol (Revolutionair Links).

Advokaten maakten tevens het overlijden bekend van een andere hongerstaker, namelijk Sermet Parkin. Geen enkel bericht bevestigt dit echter. Zijn overlijden werd hoe dan ook niet ontkend door de turkse autoriteiten.

Ondanks het overlijden van hun kameraden gingen 10 gevangenen door met hun hongerstaking in het militair hospitaal van Istanbul. Hun toestand is kritiek. Er heerste vooral uiterste bezorgdheid voor een 20-jarige militante, Aysel Zehir, die door haar advocaat gezien werd "in de mentale toestand van een driejarig kind".

Volgens informatie die de advocaten ontvingen zou er tevens gestaakt worden in Buca (provincie Izmir, aan de Egeïsche Zee), in Bartın (aan de Zwarte Zee) en in Elazığ (in Turks Koerdistan). Ouders van gevangenen maken tevens gewag van hongerstakingen in de militaire gevangenis van Gölçük (dichtbij Istanbul) en van Malatya.

De militaire autoriteiten bevestigden dat de hongerstaking van de gevangenen "politiek" is. De advocaten van de gevangenen ontkennen de beweringen van de overheid als zouden de stakers een algeme amnestie en het afschaffen van de doodstraf eisen. "Dat is niet waar," zegt een advocaat, "zij willen dat hun meest elementaire mensenrechten gerespecteerd zouden worden en dat ze niet afhankelijk zouden zijn van de willekeur van de bewakers. Zij hebben er genoeg van gefouilleerd te worden tot in de anus en konstant beledigd te worden. Onderschat deze klacht niet, in Turkije is er iets heel belangrijk."

De hongerstakingen in de turkse militaire gevangenis haalden de voorpagina's van de kranten niet, terwijl generaal Evren de turkse kranten verbood er ook maar iets over te publiceren.

Toch betuigden enkele Europese kranten hun bezorgdheid:

"Als zij verkozen om door dit hopeloos protest de internationale opinie proberen te beroeren, dan is dit omdat het, 8 maand na het herstel van het burgerregime in Turkije, de enige toevlucht was die hen restte... Er zijn vandaag in Turkije 2 machten. De ene, deze van de eerste minister Ozal, gekoppeld aan de moeilijke taak om de economie nieuw leven in te blazen, verdient zeker aangemoedigd te worden - wat men ook mag denken over zijn methodes. Niettemin kan Europa zich niet tevreden stellen met een situatie waarin de andere macht, deze van generaal Evren en het leger, alles doet om het land onder het juk te houden." (*Le Monde*, 21.6.1984)

"Premier Ozal, de burgerlijke boom die het militair woud verbergt verklaarde meermaals dat de gevangenen een algemene amnestie en het afschaffen van de doodstraf eisen. De turkse advocaten ontkennen dit stellig... Aysel Zehir, die de dood te wachten staat, werd tot 5 jaar gevangenis veroordeeld. Het is voor de eigenwaarde dat Aysel haar laatste strijd levert in Turkije. Het is voor de mensenrechten dat 100.000 turkse, koerdische en armeense gevangenen wegrotten in kerkers." (*L'Humanité*, 23.6.84)

"Er bestaat weinig kans dat Hollywood een film over hem maakt, dat een bekend acteur hem gestalte geeft... Noch bestaat er een kans dat de weldenkenden een groots opgezet gala organiseren waarnaar ministers en partijleiders zich naar toe haasten in volle verkiezingscampagne... Geen enkele president aarzde om naar zijn land te gaan, geen enkele president heeft gebulderd om serieuze inlichtingen te krijgen over zijn gezondheid. Hij heet niet Sakharov maar Abdullah Meral. Hij is turk en hij is dood; men is bijna geneigd te zeggen hij is eraan gestorven, zo groot is de onverschilligheid tegenover dit land... De generaals hebben zich misschien voorzichtig teruggetrokken in de richting van hun kazernes, maar hun burgerlijke opvolgers hebben vuile gewoonten gehouden, ten minste wat betreft de behandeling van gevangenen." (*Libération*, 22.6.1984)

"Zelfs de dood laat de 'weldenkenden' onverschillig... Hun lot haalde geen grote koppen in de pers die voorwendt bezorgd te zijn over de verdediging van de mensenrechten. Het is waar dat dit zich afspeelt in Turkije, lid van de NAVO, door verdrag verbonden aan de EEG en vertegenwoordigd in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa." (*Le Drapeau Rouge*, 23.6.1984)

RAPPORT DEJARDIN-ELMQUIST OVER DE GEVANGENIS VAN DIYARBAKIR

Hongerstakingen zoals deze in de militaire gevangenis van Istanbul werden in het begin van het jaar gehouden in de militaire gevangenis van Diyarbakır en hadden de dood van 11 gevangenen tot gevolg.

Een delegatie van de Raad van Europa, bestaande uit M.B. Elmquist (deens liberaal), O. Güntern (zwitser christen-demokraat) en Cl. Dejardin (belgisch socialist), begaf zich op 27 april naar Diyarbakır en zocht daar, onder leiding van de majoor-kommandant

van de gevangenis en zijn adjunkt, de militaire gevangenis; een funktionaris van het turks ministerie van Buitenlandse zaken zorgde voor de vertaling.

Vóór dit bezoek werd aan de delegatie een document overhandigd dat verklaarde dat "de hier opgenoemde namen voorkwamen op de lijsten van overleden personen van Amnesty International. Uitgezonderd één persoon die overleed na publicatie van de lijst van A.I. zijn ze allen in leven." Hierop volgden 17

namen. In de gevangenis verzocht de delegatie om 5 van de 17 personen wiens naam op de lijst stond, te ontmoeten.

Bij haar terugkeer uit Turkije baseerde de delegatie haar bevindingen over de gevangenis van Diyarbakır op deze elementen. Daarom leverde Info-Türk kritiek op de verklaringen die M. Dejardin aflegde vóór de vergadering van de Raad van Europa.

M. Claude Dejardin was zo vriendelijk ons een kopie te laten worden van het uiteindelijk rapport, dat hij met M. Elmquist opstelde na zich rekenschap gegeven te hebben van het feit dat de delegatie door het turks regime misleid werd. Op het einde van dit rapport maken de twee Europese parlementsleden de volgende opmerkingen:

"Op 8 mei, in Straatsburg, werd een fotokopie van dit dokument (dat de namen bevatte van de 17 overleden personen, afgegeven aan Mw Huguette Fugier, professor aan de universiteit van Straatsburg en zetelend in naam van Amnesty International als waarnemer van de Commissie voor Migraties, Vluchtelingen en Demografie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, die het rapport overmaakte aan de centrale zetel van de organisatie in Londen.

"Op woensdag 9 mei, om 17h30, ontkende Ann Burley, verantwoordelijke voor het dossier Turkije bij Amnesty International, telefonisch alle verantwoordelijkheid voor deze lijst van 'overleden personen', en zij preciseerde dat geen enkel verzoek voor inlichtingen gericht werd aan de turkse overheid in verband met Yildirim Merkit, Ahmet Ogretmen, Karabet Demirci, Ali Ozbey, Levent Beken, Sami Memi.

"Amnesty International was wel bezorgd over Hüseyin Karakas (overleden) en niet over Karakus; over Cemal Kılıç (overleden op 19.9.1982) en niet over Kemal Kılıç, dit terwijl het verzoek betreffende Sadettin Güven geannuleerd werd en de turkse overheid het overlijden in de gevangenis van Kemal Pir erkende.

"Wat betreft Ali Ceylan, Zeki Dümen, Güner Akkus en Kemal Dogan kreeg Amnesty International van de overheid het antwoord dat ze nog steeds in leven zijn; betreffende Ergün Sen werd niet geantwoord.

"Tenslotte was A.I. op de hoogte van het feit dat Cahide Sener nog steeds in leven was en ernstig gefolterd werd en dat Remzi Siler in februari 1982 in vrijheid gesteld werd.

"Op dinsdag 8 mei, van 16h30 tot 20h had Cl. Dejardin in het bureau van de Belgische delegatie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa in Straatsburg, een onderhoud met Serafettin Kaya, voormalig deken van de advocatenorde van Mus. (Eerder, op woensdag 2 mei in Brussel had hij de Koerdische advocaat Hüseyin Yildirim ontmoet; de verklaringen van de 2 advocaten komen overeen; zij waren beiden geïnterneerd in Diyarbakır wegens hun pleidooien voor het tribunaal van Diyarbakır ter verdediging van beschuldigen.)

"M. Kaya bracht zeven en een halve maand door in de militaire gevangenis van Diyarbakır; hij woog 98 kilo toen hij er binnenging en 57 kilo toen hij buitenkwam(...). Hij herkende de beschrijvingen van de plaatsen en de gelaatstreken van de gevangenen die de drie parlementsleden ontmoetten, terwijl hij signaleerde dat men over weinig communicatiemiddelen met de militaire gevangenis en de streek van Diyarbakır beschikt.

"Wat betreft de namen op de lijst die toegeschreven werd aan A.I. en andere namen die door de parlementsleden genoemd werden, preciseerde hij:

"Ahmet Büyük: het is bijna zeker dat hij dood is en niet werd overgeplaatst naar Ankara want zijn familie kreeg een brief waarin verzocht wordt zijn lichaam weg te halen.

"Halil Catak: het zou gaan om Halil Cakar (idem)
"Kemal Kılıç: ook hij (evenals A.I.) bevestigt dat het gaat om Cemal Kılıç (overleden).

"Necmettin Büyükkaya: hij zou niet gestorven zijn aan een hersentumor maar aan een hersenbloeding en gebroken halswervels ten gevolge van foltering.

"Karabet Demirci: was zijn mede-gevangene; werd hevig gefolterd in zijn aanwezigheid (armeniër).

"Cahide Sener werd voor zover hij weet meermaals verkracht door groepen militairen.

"Yıldırım Merkit, Ahmet Ogretmen en Sahin Dönmez, (die ons spontaan voorgesteld werden) die in aanmerking kwamen voor de doodstraf, zouden toegestemd hebben om samen te werken met de autoriteiten.

"Bij zijn beschrijving van de gevangenis preciseerde S. Kaya dat deze bestaat uit 4 aparte, achter elkaar gelegen gebouwen die verbonden zijn door gangen. Het gebouw dat door de delegatie bezocht werd zou dit van de administratie zijn, bestaande uit de kamers van de 'collaborateurs', de algemene diensten, het vrouwen- en minderjarigenkwartier, de spreekkamers en de burelen.

"Het is blok 4, waar zich beneden de strafcellen bevinden, dat men had moeten bezoeken. In een gang, waar zich de trap bevindt, zouden er 4 boven elkaar liggende rijen van 10 strafcellen van 1,2m x 1,4m zijn; de personen die op het niveau van de vloer zitten zijn er het ergst aan toe want daar zijn de strafcellen niet hoger dan 25 cm en het water van de aflopen loopt er op de grond (...).

"Er bestaat een echte hiërarchie volgens de verdieping van de cellen en de moeilijkste bevinden zich in de nabijheid van de trap (...).

"Volgens de twee, in West-Europa in ballingschap zijnde advocaten, zijn de folteringen in Diyarbakır afschuwelijk en zijn de 'falaka' en de elektrische schokken, die dagelijkse kost zijn, de lichtste folteringen."

IDEOLOGISCHE CONDITIONERING IN DIYARBAKIR

Om de ideologische conditionering in de militaire gevangenis van Diyarbakır te illustreren, geven wij hieronder uittreksels van een reportage die niet gemaakt werd door een tegenstander van het regime maar door één van zijn bekendste propagandisten, Tokay Gözütok; een reportage die op 2 augustus 1983 door het rechts dagblad Tercüman gepubliceerd werd met toestemming van de militaire overheid:

"In het speciale militaire gevangenskamp van Diyarbakır bevinden zich meer dan 2000 gevangenen van 18 verschillende organisaties. Overal zijn er als versiering turkse vlaggen en portretten van Atatürk opgehangen door gevangenen.

Verraderlijke gedachten doorkruisen mij, afstameling van moedige helden,

Pijn en afschuw beklemmen mijn hart,

Uw vijanden zijn geen moedigen,

Alleen de Turk is een vriend van de Turk;

hij heeft er geen anderen.

"Deze woorden, gehoord in het kamp van Diyarbakır, weerklinken in onze oren. Wij dachten dat het soldaten waren die bij het trainen marsen zongen. We vergisten ons. In de pas zoals soldaten, zingend als met één stem, ontmoeten we de mensen die hier hun straf uitzitten. Voorheen propageerden ze marxistische, leninistische en separatistische ideologieën en wilden ze ons land en ons volk verdelen. Wij zijn langzaam door de gangen gegaan, onze emotie verbergend. Op weg van de eetzaal naar de slaapzaal beleven we de geschiedenis opnieuw. Aan het plafond hangen turkse vlaggen en spandoeken die de rol en de grootsheid van

de Turken beschrijven. Geen enkel plekje van de muur is leeg. Wat we zien laat ons de geschiedenis herbeleven, en wat we lezen leert ons de turkse grootsheid kennen. Wij lezen slogans: "Een Turks is even sterk als de wereld" - "Wat voel ik me gelukkig te kunnen zeggen ik ben Turk!" - "O jonge Turk, wat een kracht vloeit in je aders!"

- Een foto, kleiner, van oefenende gevangenen, heeft als ondertekening "Opvoeding en sport" in vette letters. Een korte tekst legt uit dat "er voor de gevangenen vele mogelijkheden voor lichamelijke en geestelijke oefening bestaan. Enkele dagen per week maken zij gebruik van de mogelijkheden die het gevangenisbestuur hen biedt. De gevangenen van deze gevangenis kunnen wel 50 militaire marsen zingen."

- Een andere foto toont gangen waarvan de muren vol affiches en spandoeken hangen. Ondertekening in vette letters: "Turkije aan de Turken!" Een tekst: "Van de gangen tot de slaapzalen zijn de muren bedekt met turkse vlaggen, prenten van turkse helden en de woorden van Atatürk. Het meest opvallende: de gevangenen schreeuwen: "Turkije aan de Turken!"

GEDAAGDEN IN ZAAK DISK: 474

Op 11 juli besloot het Militair Hof van het Krijgswetbevel van Istanbul 4 andere rechtszaken bij het DISK-proces te voegen. Het aantal gedaagden komt zo op 474; voor 76 daarvan wordt de doodstraf geëist. Het hof weigerde nogmaals de vrijlating van DISK-voorzitter Abdullah Bastürk en 7 andere bestuursleden, en verdaagde het proces tot augustus.

De vakbondsprocessen die bij het DISK-proces gevoegd werden zijn deze van Tımka-Is (Portiers), Bankens (Bankbedienden), Tekstil (Textielarbeiders) en Maden-Is (Metaalbewerkers).

Het proces van DISK werd bijgewoond door P. Dejonge en B. Petterson, die respectievelijk het Internationaal Verbond van Vrije Vakbonden en het Europees Vakverbond vertegenwoordigen.

VEROORDELINGEN

2.6, in Istanbul, 10 leden van TKP/ML ter dood veroordeeld, 2 tot levenslang en 50 anderen tot verschillende gevangenisstraffen, tot 20 jaar. In Erzurum, 2 linkse militanten tot de doodstraf.

5.6, in Adana, 19 leden van TDKP tot gevangenisstraffen die tot 16 jaar en 9 maand gingen.

6.6, in Istanbul, 3 militanten van TKP/ML ter dood veroordeeld, 3 tot levenslang en 12 anderen tot diverse gevangenisstraffen die tot 15 jaar gingen. In Izmir, 2 leden van een rechtse jeugdorganisatie (UGD) tot elk 7 jaar gevangenis.

7.6, in Izmir, 3 leden van het Pad van Turkije's Revolutie (TDY) tot elk 5 jaar gevangenis.

8.6, in Ankara, 2 militanten van THKO/Dirilis (Bevrijdingsleger van het Volk van Turkije/Opstanding) tot de dood, één tot levenslang en 14 anderen tot diverse gevangenisstraffen, tot 15 jaar.

9.6, in Diyarbakır, 100 veronderstelde leden van TKP tot diverse gevangenisstraffen, tussen 3 en 8 jaar.

10.6, in Ankara, 8 militanten van Dev-Sol tot gevangenisstraffen die tot 10 jaar gingen.

13.6, in Istanbul, 4 leden van Dev-Yol tot gevangenisstraffen tot 4 jaar.

14.6, in Ankara, 2 leden van Kurtulus tot levenslang en 11 anderen tot straffen tot 16 jaar.

15.6, in Diyarbakır, 10 leden van TKP/ML ter dood veroordeeld, 2 tot levenslang en 92 anderen tot diverse gevangenisstraffen tot 20 jaar. In Izmir, 10 leden van UGD tot straffen tot 15 jaar; 2 leden van HDO (Revolutionaire Voorhoede van het Volk) tot 36 jaar.

17.6, in Izmir, 2 leden van UGD tot 18 jaar en 8 maand. In Erzincan, 22 leden van Dev-Yol tot straffen tot 21 jaar. Dezelfde dag, in een ander proces: 15 leden van Dev-Yol en TKP/ML tot gevangenisstraf tot 5 jaar. In Ankara, een lid van SGB (Socialistische Jeugdvereniging) tot 5 jaar.

22.6, in Erzincan, 27 leden van Dev-Yol, TDKP en Kurtulus tot de doodstraf en 7 anderen tot levenslang.

23.6, in Ankara, een lid van THKP-C tot levenslang en een andere tot 4 jaar en 2 maand.

24.6, in Izmir, 4 leden van THKP-C tot straffen tot 11 jaar.

29.6, in Adana, 41 leden van TDKP tot straffen tot 20 jaar en 11 leden van UGD tot straffen tot 24 jaar.

30.6, in Ankara, Nedim Tarhan, voorzitter van Köy-Koop (Coöperative van Landbouwers) en 8 andere bestuursleden veroordeeld tot straffen tot 8 jaar. In Erzincan, 3 leden van Kurtulus tot levenslang en 59 anderen tot gevangenisstraffen die tot 20 jaar gingen. In Istanbul, 4 leden van de rechtse YDGD tot straffen tot 26 jaar.

5.7, in Izmir, een lid van TDKP tot 5,5 jaar.

11.7, in Istanbul, 10 leden van TIP (Arbeiderspartij van Turkije) tot elk 5 jaar gevangenis.

14.7, in Izmir, 4 leden van IGD (Progressieve Jeugdvereniging) tot elk 4 jaar gevangenis.

31.7, in Gölcük, 5 leden van Dev-Yol tot gevangenisstraffen tot 22 jaar.

NIEUWE POLITIEKE ZAKEN

5.6, in Istanbul, tegen 23 veronderstelde leden van TKP/ML met eisen van gevangenisstraffen tot 24 jaar.

11.6, in Istanbul, tegen 140 veronderstelde leden van Dev-Sol; 47 daarvan kunnen de doodstraf krijgen. Het aantal Dev-Sol gedaagden die voor hetzelfde hof terechtstaan komt zo op 1254 en het aantal eisen tot doodstraf bedraagt 404.

28.6, in Istanbul, tegen 63 veronderstelde leden van Dev-Yol. De militaire aanklager eist voor 10 beschuldigen de doodstraf.

6.7, in Istanbul, tegen 28 veronderstelde leden van Kurtulus, 3 kunnen ter dood veroordeeld worden.

11.7, in Izmir, tegen 14 militanten die ervan beschuldigd worden geprobeerd te hebben de groep Stem van de Arbeider van TKP te reorganiseren.

13.7, in Istanbul, tegen 11 leden van TSIP (Socialistische Arbeiderspartij van Turkije).

19.7, in Izmir, tegen 4 leden van Dev-Yol.

20.7, in Istanbul begon voor het 1ste Militair Hof van het Krijgswetbevel het proces van 23 veronderstelde leden van TKP-ML. Uit protest tegen het verplicht dragen van het gevangenisuniform verschenen 5 gedaagden voor het tribunaal in hun ondergoed.

25.7, in Istanbul moesten 33 beampten van de buiten de wet gestelde Arbeiderspartij van Turkije (TEP) voor het militair tribunaal verschijnen. In 1979 stonden ze reeds terecht voor een Strafrechterlijk Hof, de rechter sprak hen echter vrij omdat hij de aanklacht ongegrond achtte. Nu kunnen alle beschuldigen tot 15 jaar gevangenis krijgen.

27.7, in Ankara, 13 personen werden ervan beschuldigd propaganda gemaakt te hebben voor de Getuigen van Jehova in Turkije. Ze zullen allen terechtstaan voor het nieuwe Staatsveiligheidshof van Ankara.

MENSENJACHTEN

2.6, in Izmir werden 22 personen vastgehouden omdat ze geprobeerd hadden de groep "Stem van de Arbeider" van TKP te reorganiseren. 9 van hen zullen onder arrest terechtstaan. Dezelfde dag werden in

Istanbul 11 veronderstelde leden van Dev-Yol opgesloten. In Ankara maakte het Krijgswetbevel bekend dat 17 militanten van de buiten de wet gestelde TSIP en 21 van PKK gearresteerd werden.

5.6, een voornaam lid van TKP-ML werd in Adana gearresteerd.

9.6, in Ankara namen de veiligheidsdiensten 23 personen in hechtenis omdat ze zouden geprobeerd hebben om in de streek Dev-Yol te reorganiseren. Eén van hen, Mehmet Ali Sagit, werd doodgeschoten.

10.6, in Tokat, 2 veronderstelde militanten van Dev-Yol, Ali Gümüs en Ayhan Gökvelioglu werden door de veiligheidsdienst doodgeschoten.

13.6, in Ankara werden 16 personen opgesloten op beschuldiging te werken aan de reorganisatie van Dev-Yol. Onder hen bevond zich tevens Ayse Kumru Koçak, nicht van Adnan Baser Kafaoglu, voormalig minister van Financiën van de militaire regering.

22.6, de militaire autoriteiten meldde de arrestatie van 9 linkse militanten die beschuldigd worden van "samenzwering om in Turkije een marxistisch-leninistisch regime te vestigen". De gedaagden zouden lid zijn van 2 ondergrondse organisaties, THKO en TDY.

23.6, AFP meldde dat het op 21 juni in Istanbul tot een gewapende konfrontatie kwam tussen de veiligheidsdienst en een groep politieke militanten. Vele soldaten en politieagenten werden gewond en tiental-

len zich verzettende militanten werden gearresteerd. Nog steeds volgens AFP werd dezelfde dag een bankfiliaal in het centrum van Istanbul verwoest door een bomexplosie; er vielen geen slachtoffers.

24.6, in het Zwarte Zee stadje Unye werden 3 personen door de veiligheidsdienst gedood en één persoon gewond, meldde de staatsradio. Twee andere personen werden gearresteerd tijdens de operatie van 21 juni. Dev-Yol, Turkije's grootse linkse organisatie, had heel veel invloed in dit deel van het land. De slachtoffers van de bloedige operatie werden geïdentificeerd als zijnde Habil Irgül, Necmettin Karagülle en Ibrahim Levent.

20.7, in Antalya 30 activisten waarvan men verondersteld dat ze lid zijn van Dev-Yol gearresteerd.

24.7, de militaire autoriteiten meldde dat tijdens een politie-razzia in Ankara 3.819 verdachten opgepakt werden. 7 van hen werden reeds lang gezocht wegens hun politieke activiteiten.

26.7, in Elazig werden 12 leden van 2 buiten de wet gestelde linkse organisaties in de loop van de week opgepakt tijdens razzia's.

27.7, in Diyarbakır werden 2 vrouwen, Sıdıka Can en Saliha Sener, gearresteerd omdat ze tijdens het bezoek van premier Ozal aan deze stad, aan de premier vroegen om hun zoons die om politieke redenen in de gevangenis zitten, amnestie te verlenen.

IMMIGRATIE

TURKEN VERLATEN BRD

Van de 4,5 miljoen vreemdelingen die momenteel in West-Duitsland wonen, besloten 300.000 personen, immigranten-arbeiders en hun familieleden, naar hun land terug te keren, gebruikmakend van de premies die door de Westduitse regering toegekend werden.

Verleden jaar besloot de regering een premie toe te kennen van 10.500 DM, vermeerderd met 1500 DM per kind, aan iedere immigranten-arbeider, volledig of gedeeltelijk werkloos, die West-Duitsland voor altijd verlaat.

Tevens kunnen alle immigranten-arbeiders die willen vertrekken een aanvraag indienen voor de vroegere uitbetaling van de pensioenbijdragen.

16.833 personen genoten op deze manier een terugkeerpremie. Onder hen waren 14.459 Turken van de grootste immigrantengemeenschap van de BRD: 1,7 miljoen personen in 1983.

140.000 immigranten, waarvan 120.000 Turken, verzochten om de terugbetaling van de pensioenbijdragen. Sommigen konden van de twee maatregelen genieten.

PROJEKT GOL AANGENOMEN

Op 22 juni nam de Belgische senaat het wetsproject aan betreffende bepaalde aspecten van het immigrantenleven en het instellen van de wet op de Belgische nationaliteit. Er waren 88 ja-stemmen, 43 negatieve stemmen en 23 onthoudingen. Ecolo en de socialisten stemden tegen het project dat opgesteld werd door minister van Justitie Jean Gol. De VU en de UDRT onthielden zich.

De nieuwe wet, waartegen fel geprotesteerd werd door de ommigrantenenorganisaties, supprimeert het recht op familiale hereniging van niet-EEG onderdanen en voorziet de beperking van de sociale bijstand voor behoeftige immigranten en politieke vluchtelingen.

Het tweede deel van de wet bepaalt dat kinderen van immigranten belg zullen zijn wanneer de ouders een verklaring afleggen in die zin vóór de kinderen 12 jaar oud zijn. De Belgische nationaliteit kan tevens be-

komen worden door naturalisatie na 5 jaar verblijf of door optie, voor de immigranten van de 2de generatie. Deze optieverklaring moet gedaan worden tussen 18 en 22 jaar. De rechtbank moet zich uitspreken of de optie al dan niet aanvaard wordt. Ze kan geweigerd worden in geval van "ernstige persoonlijke feiten" of wanneer men oordeelt dat "de wil van de aanvrager om zich te integreren onvoldoende is".

RACISTISCHE AANSLAGEN

4.6, in Kopenhagen werd het huis van een turks arbeider, Abdullah Türk, aangevallen door zowat 20 deense jongeren die daarbij 3 familieleden sloegen en alle meubels kapotsloegen. Dezelfde dag viel een andere groep racisten een ander turks arbeider, Hamit Dalan, aan, toen deze naar zijn werk ging.

5.6, in Frederiksund (Denemarken) werden de lokalen van een turkse club verwoest door een bom die door onbekenden geplaatst werd.

19.6, in Düsseldorf werd een taximan van turkse oorsprong, Salih Yavuzaslan, neergeschoten. Tegen deze agressiedaad werd betoogd door zowat 1500 taximannen van Düsseldorf, Krefeld en Duisburg.

7.7, in Zaandam (Nederland) verwoestten activisten van een uiterst-rechtse hollanse partij een nachtclub die eigendom was van de turk Arif Sezgin.

13.7, Mümin Cakar, een turks arbeider, werd door 3 sympathisanten van de neo-nazibeweging opgehangen aan de ingang van de drukkerij waar hij werkte. Hij werd op het nippertje gered door een ander turks arbeider. Na deze agressiedaad, die druk besproken werd in de Duitse massa-media, verliet Cakar West-Duitsland om definitief naar zijn land terug te keren.

14.7, in München werd een hotel dat bewoond werd door Turken en Pakistani's morgens in brand gestoken door onbekenden.

26.7, in Bad Tölz (West-Duitsland) werd een huis van drie verdiepingen dat bewoond werd door Turkse families door onbekenden in brand gestoken. De 9 turkse onderdanen konden zich redden maar al hun bezittingen werden samen met het huis door de vlammen vertreed.